

Tárgytematika

Félév:	2013/14/2
Tárgynév:	Vezetés- és szervezetpszichológia
Tárgykód:	ALTKAA5021
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Valastyán Beáta
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Oktatás célja:

a szakirányhoz kapcsolódó tevékenységhez szükséges pszichológiai alapismeretek elsajátítása és megfelelő magatartás kifejlesztése az egyén, csoport és a szervezet szintjén.

Követelmények, kompetenciák:

- a hallgatók ismerjék a munka- és szervezetpszichológia főbb történeti előzményeit, módszertani vonatkozásait;
- legyenek tájékozottak a szervezetek főbb ismérveit és típusait illetően, a munkacsoportok főbb sajátosságai területén, a vezetői hatalom és a vezetésre vonatkozó elméleti megközelítésekben, a szervezeti kultúra és hatékonyság kérdéskörében;

Tantárgy tartalma:

Pszichológia a munka világában. A munka- és szervezetpszichológia célja, feladatai. Személyügy és munkapszichológia. Történeti háttér: Taylor és a tudományos munkaszervezés, Fayol és a vezetés tudományos megalapozása. Pszichotechnika. Human relations. Ergonómia.

A szervezet fogalma. A szervezet működését befolyásoló tényezők. Az informális szervezet. A szervezetek elméletei: a szervezet mint gép (a bürokratikus modell és a klasszikus alapelvek), mint élőlény, mint agy, ökológiai modell és egyéb metaforák.

Kreativitás és innováció. A kreativitás jelentősége. Az alkotás folyamata. A kreatív ember és szervezet.

Munkahely és mentálhigiéné. Életünk és a stressz. A munkahely és a stressz. A vezetők mentálhigiénéje.

A munkacsoport. A csoport hatékonyságát befolyásoló tényezők. Együttműködés és ellentét a csoportban. A csoport légköre. Konformitás és normaképzés a csoportban.

A vezetői hatalom. A vezetői hatalom típusai. Törekvések a hatalom megosztására. A hatalom veszélyei. Vezetési stílusok - viselkedési modellek.

A szervezeti kultúra fogalma. Szervezeti kultúra és nemzeti kultúra. A szervezeti kultúrák különféle típusai. A szervezeti kultúra változása.

Számonkérési és értékelési rendszere:

A félév **szóbeli vizsgával** zárul. A kollokviumi tételek a tematika végén találhatóak.

Tárgytematika

Félév:	2013/14/2
Tárgynév:	Vezetés- és szervezetpszichológia
Tárgykód:	ALTKAA5021
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Valastyán Beáta
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

Nappali tagozaton a félév végi aláírás feltétele 2 interjú elkészítése a környezetükben élők vezetéssel és /vagy vezetőkkal kapcsolatos tapasztalatairól. Az interjúk rövid szöveges összefoglalását az utolsó tanórán írásban le kell adni (terjedelem: egy-egy oldal), ill. az utolsó tanórákon - előzetes megbeszélés alapján – szóban is ismertetni kell. Az interjúkra vonatkozó további előkészületeket a tanórákon tesszük meg.

Vezetés - és szervezetpszichológia kollokviumi tételek 2013/2014 II. félév

1. A munka-és szervezetpszichológia célja, területei, főbb történeti vonatkozásai (Taylor, Fayol, pszichotechnika, Human Relations, ergonómia).
2. A szervezet fogalma. Szervezet és intézmény. A szervezet mint rendszer. A szervezet működését befolyásoló tényezők, különös tekintettel a struktúrára. Az informális szervezet.
3. A szervezetek elméletei, főbb metaforák: a szervezet mint gép, a szervezet mint élőlény, a szervezet mint agy, ökológiai modell.
4. A kreativitás lényege, jelentősége. Az alkotás folyamata. A kreatív ember (gondolkodás, személyiség). A kreativitás fejlesztése (alapelvek, módszerek). Kreativitás és szervezet.
5. Életünk és a stressz (a stressz fogalma, eustressz és distressz, stresszforrások, az emberi szervezet válaszai a stresszre, stresszel való megbirkózás). Stresszforrások a munkahelyen. Vezetés és stressz (pszichoszomatikus betegségek, ...munkamánia”). A stressz csökkentésének lehetőségei vállalati és egyéni/vezetői szinten.
6. A munkacsoportok néhány vonatkozása: a csoport fogalma, a hatékonyságot befolyásoló tényezők (a csoport nagysága, a homogenitás kérdése, csoportkohézió, a fejlődés szakaszai Tuckman nyomán, a működést előremozdító és hátramoszdító szerepek). Csoportlégkör és csoportnorma (Sherif normaképzési kísérlete, a csoportnormák típusai).
7. A vezetői hatalom formái. Vezetéselméletek: a tulajdonság-elméletek lényege, viselkedési modellek-vezetési stílusok (Lewin, Ohioi Állami Egyetem modellje, a Michigani Egyetem modellje, Blake-Mouton-féle ...vezetési rács” - modell), kontingenciamodellek (Fiedler, Hersey és Blanchard).
8. A szervezeti kultúra fogalma. A szervezeti kultúra szerkezete (Schein). Nemzeti kultúra és szervezeti kultúra

Tárgytematika

Félév:	2013/14/2
Tárgynév:	Vezetés- és szervezetpszichológia
Tárgykód:	ALTKAA5021
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Valastyán Beáta
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

(Hofstede). Handy tipológiája. Quinn szervezeti kultúra modellje.

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom

Klein Sándor (2004): Munkapszichológia. Edge 2000 Kft., Budapest. 1. fejezet 30-42, 49-51, 57-85.

Klein Sándor (2007): Vezetés-és szervezetpszichológia. Edge 2000 Kft., Budapest. I/2. fejezet 58-90, I/3. fejezet 91-129, I/5. fejezet 199-215, II/8. fejezet 263-292, III/14. fejezet 387-411, III/16- fejezet 447-476, III/17. fejezet 477-507.

Ajánlott irodalom

Antalovits Miklós (1999) Az alkalmazott pszichológia Magyarországon. Alkalmazott Pszichológia I/1. 5-13. o.

Bakacsi Gyula (2006): Szervezeti magatartás és vezetés. Aula, Budapest.

Csepeli György (2001): A szervezkedő ember. Osiris Kiadó, Budapest.

Faragó Klára - Kovács Zoltán (szerk. 2005): Szervezeti látletek. A szervezetpszichológia hazai kutatási irányzatai. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Klein Balázs – Klein Sándor (2008): A szervezet lelke. Edge 2000 Kft., Budapest.

Oktató: **Dr. Benyák Anikó**